

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 709/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] Česká republika, zastúpenej doc. JUDr. Lilou Bronislavou Pavelkovou, PhD., advokátkou, Čajkovského 7, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 19D/806/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v označenom konaní. Navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznať jej finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka je ako zákonná dedička (dcéra poručiteľa) účastníčkou dedičského konania, predmetom ktorého je prejednanie dedičstva po poručiťovi [REDAKOVANÉ], zomrelom 21. 11. 2023. Druhým potomkom je jej brat [REDAKOVANÉ] (ďalej len „syn poručiťľa“). Okresnému súdu bolo 30. novembra 2023 doručené oznámenie o úmrtí poručiťľa, na základe ktorého súd uznesením zo 4. decembra 2023 začal konanie v označenej dedičskej veci a prejednaním dedičstva poveril JUDr. Ladislava Leheňa, notára so sídlom v Michalovciach, Špitálska 5 (ďalej len „notár“), ako súdneho komisára. V januári 2024 notár vykonal lustráciu v registri závetov, registri fyzických osôb, ako aj katastri nehnuteľností. V januári 2024 a opakovane vo februári 2024 predvolával osobu obstarávajúcu pohreb poručiťľa (jeho vnuka [REDAKOVANÉ], ktorý prvú zásielku neprevzal, pozn.) na spísanie zápisnice o predbežnom vyšetrení. Notárovi bolo 19. februára 2024 doručené

plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľky v dedičskom konaní. Dňa 1. marca 2024 bola s vnukom poručiteľa spísaná zápisnica o predbežnom vyšetrení. Vnuk poručiteľa uviedol aj aktuálnu adresu sťažovateľky (odlišnú od adresy v evidencii obyvateľov, pozn.). Po doručení odhadu trhovej ceny bytu poručiteľa 7. mája 2024 notár 21. mája 2024 doručoval predvolanie na pojednávanie na 4. jún 2024. Predvolanie bolo zaslané prostredníctvom obyčajných listových zásielok. Zo súdneho spisu nie je možné zistiť, či predvolanie na toto pojednávanie bolo sťažovateľke riadne doručené. Syn poručiteľa deň pred pojednávaním (3. júna 2024) doručil oznámenie o jeho právnom zastupovaní v dedičskom konaní a zároveň žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu, že na 4. jún 2024 má spolu so svojím zástupcom predvolanie na iné pojednávanie na inom súde. Pojednávanie nariadené na 4. jún 2024 bolo odročené, pretože sa naň žiadny z dedičov nedostavil.

3. Sťažovateľka podala 10. júna 2024 sťažnosť na prietahy v namietanom dedičskom konaní. Na základe žiadosti okresného súdu mu notár 20. júna 2024 predložil dedičský spis. Spis bol notárovi vrátený 9. augusta 2024.

4. Dňa 28. septembra 2024 notár predvolal účastníkov konania na pojednávanie na 24. október 2024. Na pojednávaní dedičia nedospeli k dedičskej dohode. Syn poručiteľa uviedol, že predmetom konania o dedičstve by mali byť aj iné nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom bola manželka poručiteľa [REDACTED] (ktorá zomrela 4. 10. 2023) a ktoré by mohli patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to poručiteľa a jeho manželky (konanie bolo vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 21D/692/2023). Syn poručiteľa rovnako uviedol, že jeho právny zástupca JUDr. Jozef Sabo ho informoval, že poručiteľ v minulosti spísal závet, ktorý má v dispozícii a ktorý vie predložiť notárovi v lehote do 10 dní. Keďže závet nebol predložený, notár 17. januára 2025 vyzval syna poručiteľa na predloženie uvedeného závetu. Jeho právny zástupca 13. marca 2025 doručil kópiu závetu (spísaný 22. mája 2023, pozn.) s tým, že originál bude predložený na pojednávaní.

5. Notár 3. apríla 2025 predvolal účastníkov konania na pojednávanie na 28. apríl 2025. Na tomto pojednávaní právny zástupca syna poručiteľa originál závetu nepredložil, čo odôvodnil objektívnymi problémami. Po dohode účastníkov konania v súvislosti so zabezpečením originálu závetu notár synovi poručiteľa uložil povinnosť v lehote do 15 dní predložiť originál závetu a právnenému zástupcovi sťažovateľky povinnosť po doručení originálu závetu v lehote do 15 dní predložiť vyjadrenie, či závet poručiteľa uznáva, resp. neuznáva. Dňa 1. júla 2025 právny zástupca sťažovateľky požiadal o pokračovanie dedičského konania so zákonnými dedičmi s tým, aby notár nekonal so závetnou dedičkou, pretože uvedený závet neuznáva. Zároveň požiadal o priznanie zavinených trov konania podľa § 54 Civilného mimosporového poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv pre nehospodárnosť a neefektívnosť postupu notára a z dôvodu neprimeranej dĺžky napadnutého dedičského konania, ktorá ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá takmer dva roky. V konaní boli nariadené tri pojednávania, pričom na prvé pojednávanie nebola sťažovateľka riadne predvolaná. Ďalšie dve pojednávania sa prakticky neuskutočnili „kvôli avizovanému závetu, ktorý už dávno mal byť súčasťou spisu“. Sťažovateľka

spochybňuje správnosť postupu notára v súvislosti s predbežným prieskumom majetku poručiteľa a okruhu dedičov. Podľa sťažovateľky notár nereagoval ani na viaceré jej podania, komunikácia s ním je neefektívna a dedičské konanie takmer 6 mesiacov neprejednáva.

7. Predmetom dedenia je len jeden byt poručiteľa a dedičmi sú len jeho dve deti, preto danú vec nemožno považovať za zložitú. Konanie má pre sťažovateľku význam pre mimoriadne citlivý rozmer. V namietanom dedičskom konaní je aktívna. Z dôvodu zbytočných prietáhov a zásahu do jej osobného života a psychickej pohody žiada aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

10. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020, II. ÚS 183/2022).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00). K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 68/02, IV. ÚS 221/04). Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

12. Pri posudzovaní prvého kritéria dospel ústavný súd k záveru, že rozhodovanie vo veci prejednania dedičstva nemožno bez ďalšieho považovať za právne zložité, keďže vymedzená

agenda je upravená stabilnou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov (IV. ÚS 246/2022, IV. ÚS 596/2024). Skutkovo je však vec vzhľadom na zistenie, že porúčiteľ zanechal závet, zložitejšia. V prípade druhého kritéria ústavný súd v správaní sťažovateľky v napadnutom konaní nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným priet'ahom. Možno konštatovať určité obštrukčné správanie syna porúčiteľa v súvislosti s (neskorším) oznámením nožnej existencie závetu a následne jeho predloženia notárovi.

13. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu a notára z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní. Ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti totiž judikoval, že úkony notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu, a preto aj nimi možno spôsobiť zbytočné priet'ahy, za ktoré nesie zodpovednosť všeobecný súd (III. ÚS 47/00, II. ÚS 727/2014, III. ÚS 25/2017, I. ÚS 142/2023).

14. Z prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že hoci sa priebeh napadnutého konania z pohľadu časového rámca nejaví ako úplne optimálny, doterajšia celková dĺžka napadnutého konania ku dňu podania ústavnej sťažnosti (1 rok a 9 mesiacov), ako aj sťažovateľkou namietaná neefektívna činnosť okresného súdu nenapĺňa svojou intenzitou požiadavku závažnosti do takej miery, aby táto dosiahla ústavnoprávny rozmer. Na základe oznámenia o úmrtí porúčiteľa okresný súd bezodkladne začal konanie v dedičskej veci po porúčiteľovi a vydal aj poverenie pre notára. Ako dedičia zo zákona v prvej dedičskej skupine prichádzali do úvahy v čase smrti porúčiteľa sťažovateľka a syn porúčiteľa, obaja zastúpení svojimi právnymi zástupcami. Prvé pojednávanie sa nevykonalo z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania. Notár mohol v danej veci konať efektívnejšie, keďže doručenie predvolania na prvé pojednávanie nemal riadne vykázané. Na pojednávaní 24. októbra 2024 syn porúčiteľa oznámil existenciu závetu, ktorý notár v registri závetov nemohol zistiť. Ďalší postup notára bol do značnej miery ovplyvnený už uvedeným obštrukčným správaním syna porúčiteľa a neschopnosťou dedičov uzavrieť dedičskú dohodu. Notárovi možno vytknúť, že až po dvoch mesiacoch (november a december 2024) urgoval syna porúčiteľa na predloženie závetu. Ojedinelé obdobie krátkodobej nečinnosti notára možno vzhliadnuť od júla 2025 do podania ústavnej sťažnosti (cca 3 mesiace), keďže nevykonal žiadny úkon v súvislosti s rozhodnutím o platnosti závetu. Po podaní ústavnej sťažnosti bol spis predložený okresnému súdu a následne ústavnému súdu.

15. V posudzovanej veci možno konštatovať, že dĺžka rozhodovania okresného súdu nebola ideálna, no nie ústavne neúnosná. V jeho postupe ústavný súd nevzhladol také pochybenia, ktoré by mali za následok vznik neodôvodnených priet'ahov. K takémuto záveru dospel aj s prihliadnutím na rozhodovacia prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

16. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Ústavný súd tiež akcentuje, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 600/2017, IV. US 513/2020, III. ÚS 638/2017). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania.

17. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu